

Verslag: **Beheeroverleg Jan Wier (concept)**
 Datum: **8 september 2015 (19.00 – 22.00 uur)**
 Locatie: **Jan Wierhof 7, Tilburg**

Aanwezig: *Leden beheeroverleg:*

Arold Derix	onafhankelijk voorzitter
Johan Manders	GGz Breburg, locatiemanager Jan Wier
Thom van den Brule	operationeel manager MHU
Toon de Vos	GGz Breburg, directeur Sector Innovatie en Kwaliteit
Rob Fitters	GGz Breburg, HIC Tilburg en Breda (vervangt Chris den Braber)

Ton Hamers	GGz Breburg, manager VOF DD, Jan Wierhof 3
Marc van Akkeren	projectleider/omgevingsmanager gemeente Tilburg
Marjo van Velthoven	wijkregisseur gemeente Tilburg
Mayda Menting	Klasse Theater
Hein Jacobs	buurtbewoner, lid buurtraad
Mark Stalpers	Stichting Carré (t/m agendapunt 2)
Ad Braber	wijkagent
Peter Hoenderkamp	buurtbewoner
Dimitri Boekelman	buurtbewoner
Ied Meurders	verslaglegging Spronk Management Support

Overige aanwezigen:

Peter Noordanus	burgemeester gemeente Tilburg
Hans Kokke	wethouder gemeente Tilburg
Helma Oostelbos	omwonende
Ronald Louer	omwonende, voorzitter Stichting Bescherming Woonomgeving JW
John Gelderblom	omwonende
Teun van den Boer	gemeente Tilburg
Sasbout Korting	brandweer, officier van dienst tijdens brand (t/m agendapunt 2)
Kjeld Spleet	politie, officier van dienst tijdens brand

1. Opening en doel vergadering

Locatiemanager J. Manders heet alle aanwezigen welkom en m.n. de aanwezige gasten, waarna voorzitter A. Derix de vergadering opent.

Onderwerp van deze vergadering is de evaluatie van de gebeurtenissen rond de brand op 24 augustus 2015. Doel ervan is duidelijkheid te krijgen t.a.v. de feitelijke gebeurtenissen en - met het oog op de toekomst - te bezien welke leerpunten en verbeteringen er n.a.v. deze evaluatie zijn, bijvoorbeeld t.a.v. de communicatie naar buurtbewoners.

R. Louer merkt op dat niet alle vragen vanuit de Stichting Bescherming Woonomgeving Jan Wier al beantwoord zijn, dit i.t.t. de door de burgemeester gedane toezegging.

De burgemeester geeft aan dat wat hem betreft alle vragen tijdens deze vergadering nog aan de orde kunnen komen. Hij is als burgemeester verantwoordelijk voor de veiligheid. Hij stelt voor een inhoudelijk gesprek met elkaar te voeren waarin de feiten en de impact van e.e.a. eenduidig worden vastgesteld. Daarnaast kijken naar wat goed is gegaan en wat verbetering behoeft. De bevindingen worden samen met het verslag van deze vergadering in een notitie verwerkt t.b.v. de raadscommissie.

De buurtbewoners verzoeken om de zogenoemde onderlegger buiten beschouwing te laten omdat daarin niet alle vragen terugkomen en de daarin genoemde feiten volgens hen niet altijd echte feiten zijn maar ook meningen.

Voorzitter Derix geeft aan dat de onderlegger zeker niet bedoeld is voor extern gebruik, maar meer als rode draad voor het gesprek nu.

Omdat S. Korting eerder weg moet, wordt gestart met de bespreking van de brand.

2. Inhoudelijke bespreking feiten m.b.t. de brand en het optreden van de brandweer

S. Korting, officier van dienst tijdens de brand, geeft een toelichting bij de opsomming 'Uit het feitenrelaas'.

Het brandalarm is om 08.30 uur binnengekomen bij de meldkamer van de brandweer. Volgens procedure wordt onmiddellijk contact opgenomen met de GGz. In het verslag van de meldkamer wordt aangegeven dat om 08.31 uur door de GGz is aangegeven dat er geen sprake was van vals alarm, maar er daadwerkelijk brand was op de gesloten afdeling. Daarom is er meteen opgeschaald en zijn politie en brandweer met groot materieel uitgerukt. Prioriteit kreeg het onder controle krijgen van de brand en het ontruimen van de afdeling. Een omwonende licht toe hetgeen hij heeft waargenomen, drukke loopbewegingen, mensen die aanvankelijk rustig naar buiten kwamen terwijl er later paniek was, rennende politiemensen e.d. Ook zag hij iemand samen met de politie snel naar de politiebussen lopen. T. Hamers legt uit dat dit een van de GGz medewerkers was die met de politie is meegegaan om de betreffende cliënt(en) te kunnen aanwijzen.

Wijkagent A. Braber deelt mee dat er om 08.40 uur een tweede melding bij de politie binnenkwam en wel van de moeder van de cliënt die de brand had veroorzaakt, waarbij zij meldde dat haar zoon brand had gesticht en aangaf waar haar zoon zich bevond.

De eerste aanhouding vond plaats om 08.48 uur en betrof de brandstichter, die bij de bakker gevraagd heeft of hij de politie mocht bellen. Kort daarna is zijn vriendin die bij hem op bezoek was eveneens aangehouden.

Gevraagd wordt waarom de vriendin op bezoek was en of bezoekers gecontroleerd worden.

R. Fitters licht de gang van zaken toe t.a.v. cliënten bij de HIC. Er zijn diverse vormen van behandeling en benadering van cliënten. Daarbij wordt in allerlei opzichten (suicidegevaar, risico van agressie e.d.) met de veiligheidssituatie rekening gehouden wat met allerlei gevalideerde instrumenten wordt getoetst.

De cliënten van de HIC Tilburg worden op dezelfde wijze benaderd als de cliënten van de HIC Breda.

Ingeval het risico hoog wordt ingeschat vindt er een-op-een begeleiding plaats. Dat houdt in dat een cliënt 24 uur per dag een begeleider heeft. Bij deze cliënt was er geen aanleiding om te veronderstellen dat er sprake zou zijn van agressie of brandgevaar.

H. Jacobs wijst erop dat het vensterglas met een stoel verbrijzeld kon worden. Hij informeert of gebruikelijk is dat zoiets kan en of er überhaupt bouwkundige eisen bestaan t.a.v. gesloten afdelingen.

R. Fitters geeft aan dat de cliënt niet in een unit zat waar heel strikte maatregelen gelden. Roken wordt wel altijd gecontroleerd en is niet toegestaan. Dat de vriendin van de cliënt aanwezig was, heeft als achtergrond dat aan familie en cliënten de mogelijkheid wordt geboden dat een familielid in de instelling kan verblijven, als wordt ingeschat dat deze aanwezigheid een meerwaarde kan hebben voor het herstel van de cliënt. Dagelijks wordt dan afgewogen of het betrekken van familie impliceert dat bepaalde zaken in de gaten gehouden moeten worden. Het is niet duidelijk of de vriendin een aansteker heeft meegenomen. De avond tevoren heeft de cliënt zelf nog een aansteker ingeleverd, die overigens niet van hem was.

Desgevraagd geven zowel de wethouder Kokke als vertegenwoordigers van de GGz aan dat er t.a.v. bezoek geen uniforme regeling kan worden gehanteerd. Bezoekers kunnen bijvoorbeeld niet gefouilleerd worden, want een psychiatrische kliniek zoals Jan Wier is geen penitentiaire inrichting en evenmin een tbs-kliniek. Dat gegeven betekent niet alleen een beperking t.a.v. bouwkundige eisen maar ook dat er grenzen zijn t.a.v. de cliëntbejegening.

Bij een cliënt die onder dwang en drang is opgenomen, moet op diverse momenten per dag gekeken worden of bepaalde vrijheidsbeperkende maatregelen nog wel nodig zijn, zoals geen telefoon, geen televisie e.d.

Het is bij GGZ niet geoorloofd de vrijheid van een cliënt te veel of te langdurig te beperken.

Gevraagd wordt naar de brandhaard, wat er aan gedaan is en hoeveel tijd dat heeft gekost.

S. Korting geeft aan dat er stoffering of kleding brandde, wat leidde tot veel rookontwikkeling. Toen de rook verder het gebouw in ging, is tot ontruiming overgegaan. Er is uitstekend gehandeld. Ook de bedrijfshulpverlening heeft voortvarend en efficiënt opgetreden. De brand was snel meester. Van 'brand meester' is sprake als controle voor, achter, onder en boven de brand uitwijst dat er geen uitbreiding meer is van de brand. Een brand is pas uit als er geen enkele kans meer bestaat dat hij opnieuw begint én er geventileerd is. In dit geval konden de ramen van normaal dubbelglas niet gemakkelijk geopend worden. Het is een uitslaande brand geworden, omdat door het kapotte raam het vuur veel zuurstof kreeg. Omdat de brandweer moeilijk kon ventileren en de klimaatinstallatie de rook verder verspreidde door het totale complex,

heeft de brandweer eigen ventilatoren ingezet. Aanvankelijk werd er ook rook gemeld vanuit een naburig pand, niet het pand waar de mensen naartoe gebracht waren.

T.a.v. de tijdslijn geeft S. Korting aan dat hij zich ter hoogte van de Beekse Bergen bevond toen de melding binnenkwam. Hij kent het Jan Wier-terrein goed omdat de brandweer er regelmatig oefeningen houdt.

Een omwonende informeert of er sprake is van een brandmelding als er buiten een lamp brandt, of dat in dat geval een brandoefening gaande is. S. Korting geeft aan dat hij het antwoord hierop schuldig moet blijven. Alleen indien er daadwerkelijk sprake is van brand of een melding van de GGz van een mogelijke brand, komt de brandweer met sirene.

Op het moment van de melding was S. Korting officier van dienst en heeft dan tot taak e.e.a. te coördineren en leiding te geven aan het overleg tussen de drie betrokken disciplines t.w. GOR, politie en brandweer. Zij waren alle drie heel snel ter plaatse. Vanuit zowel de Brandweerkazerne aan de Noordhoekring als op De Vossenbergring is meteen een tankautospuiter gekomen, dat is een brandweervan met 6 mensen en een hoogwerker. De eerste tankautospuiter is meteen naar de juiste plek gegaan en daar opgevangen door de bedrijfshulpverlening. Men is meteen naar binnen gegaan. Omdat er sprake was van enorm veel rook is meteen besloten tot toepassing van overdrukventilatie. Dan wordt er in een opening een ingang gemaakt waardoor rook uit het gebouw wordt geperst door het naar binnen blazen van verse lucht. De muur is hierdoor zwartgeblakerd; de roet hoopt zich op en wordt door het kozijn naar buiten geperst.

Omdat niet zeker was of er nog mensen in de andere ruimtes zouden zijn is m.b.v. warmtebeeldcamera's waarmee door rook heen gekeken kan worden, gecontroleerd of zich nog mensen in het pand bevonden, wat niet het geval was. Op het moment dat de brandweer het sein 'brand meester' kon geven, werd om 08.44 uur door de calamiteitencoördinator op de meldkamer voor alle zekerheid GRIP 1 afgekondigd. GRIP 1 houdt in: gecoördineerde inzet. Hiertoe is besloten omdat er sprake was van een uitlaande brand in een GGz-instelling, waar meerdere mensen naar buiten moesten worden gehaald. Dat vergt een gecoördineerde inzet. Vanuit de meldkamer is geen zicht op de feitelijke situatie ter plaatse. Zodra de officier van dienst vanuit de politie (K. Spleet) ter plaatse was, is GRIP 1 om 08.56 uur afgeschaald naar GRIP 0.

Vanuit buurtbewoners wordt aangegeven dat het voor de buurt niettemin als een risicovolle situatie voelde, omdat een aantal patiënten zoek was. Uitgelegd wordt dat de cliënt die de brand gesticht heeft al om 08.48 uur is aangehouden evenals zijn vriendin. Na ongeveer 9.00 uur was alleen de kale, blootsvoetse man met baard nog niet terecht.

Op de vraag of de brandwerendheid van materialen m.n. op een gesloten afdeling niet beter moet, geeft de burgemeester aan dat de normen hiervoor in Nederland inderdaad enigszins achterblijven bij die in andere landen. Brandwerend betekent enkel dat het materiaal even moeilijk ontvlambaar is.

Gevraagd wordt wat er gebeurd zou zijn als het raam niet was ingegooid, of in dat geval de brand groter of kleiner zou zijn geworden.

Door de brandweer wordt toegelicht dat vuur zuurstof nodig heeft. Deuren met een dranger zorgen ervoor dat een brand gedurende een half uur binnen een bepaald compartiment blijft. Als het raam niet was ingegooid zouden de cliënt en zijn vriendin het mogelijk niet overleefd hebben. De deur was aan de binnenkant gebarricadeerd maar van buiten niet afgesloten.

De burgemeester zegt dat alle betrokken diensten evenals hijzelf een goed gevoel hebben over de inzet van en samenwerking tussen de partners en de instelling m.b.t. de aanpak bij de brand. Alle partners hebben zich bovendien gehouden aan de wettelijke opkomsttijden en hebben de protocollen goed afgewikkeld.

R. Louer komt nog even terug op de melding van 08.30 uur. Hij vraagt wanneer een alarm bij de meldkamer terechtkomt en wanneer niet.

S. Korting licht toe dat een brandmelder wordt geactiveerd door rook. Dan gaat het automatische brandalarm af. Bij handmatig inschakelen van het alarm komt de melding rechtstreeks bij de meldkamer die, voor de brandweer uitrukt, verifieert bij de GGz of er daadwerkelijk sprake is van brand,.

R. Louer wijst erop dat de GGz vorig jaar een vergunning bij de brandweer heeft aangevraagd i.v.m. de brandveiligheid, een vergunning die de GGz al 20 jaar eerder had moeten hebben. Daarin staat dat ingeval van brand evacuatie altijd intern zal plaatsvinden en nooit via de openbare weg. Toch liepen in dit geval cliënten van een gesloten inrichting over de openbare weg, t.w. de Gerard van Swietenstraat.

Het is S. Korting niet bekend of dit in de vergunning is opgenomen. Waarschijnlijk heeft elk blok bij Jan Wier een eigen brandcompartiment met een weerstand, doorslag en overslag, dat ervoor zorgt dat een brand 60 tot 120 minuten binnen dat bouwdeel blijft. De mensen zijn in een ander gebouw op het eigen terrein opgevangen. S. Korting wijst op het onderscheid tussen ontruiming en evacuatie. Bij ontruiming - een taak van de brandweer - is spoed geboden, evacuatie vindt vaak plaats op enige termijn.

Volgens architect M. Stalpers kunnen zogeheten brandcompartimenten uit diverse gebouwen bestaan, wat kan betekenen dat men daar via de openbare ruimte naartoe moet gaan. De buitenruimte kan daarom nooit uitgesloten worden bij een evacuatie.

M. v. Akkeren zegt bij zijn collega van Vergunningen geïnformeerd te hebben hoe het zit met de vergunning. Die gaf aan dat een gebruiksvergunning er is voor de gebruikers van een gebouw en niet voor bijvoorbeeld de omwonenden. Normaal gesproken moet iedereen ingeval van brand naar de buitenlucht. GGz Breburg heeft als instelling i.v.m. de cliënten gevraagd ingeval van brand naar een ander brandcompartiment te mogen gaan. De brandweer heeft getoetst of dat een gelijkwaardige oplossing is met naar buiten vluchten en is hiermee akkoord gegaan.

In dit geval ontstond er ook rookontwikkeling in het andere brandcompartiment en daarom is iedereen naar buiten gegaan, wat gezien het belang van de patiënten logisch is, aldus de burgemeester.

Ook vanuit de GGz wordt onderstreept dat er op dat moment geen andere keuze was dan naar buiten te gaan.

R. Louer spreekt nogmaals zijn verbazing uit over het feit dat mensen die in een gesloten inrichting verblijven over de openbare weg lopen.

T. de Vos wijst erop dat Jan Wier geen gesloten inrichting is. De cliënten mogen slechts tijdelijk een bepaalde mate in hun vrijheid worden beperkt in het belang van hun behandeling. Maar die vrijheidsbeperkingen dienen steeds zo snel als mogelijk te worden opgeheven.

Tot slot zegt R. Louer verbaasd te zijn dat kennelijk niet bekend was of er nog mensen in andere ruimtes waren, aangezien de brandweer dat nog is gaan controleren. Je zou volgens hem mogen verwachten dat er een lijst bestaat met alle aanwezigen, met behulp waarvan gekeken kan worden of iedereen uit het gebouw is. Vanuit de brandweer wordt aangegeven dat men inderdaad uitgaat van zo'n lijst, maar zowel de bedrijfshulpverlening als de brandweer zullen voor alle zekerheid altijd nog controleren of er niemand is achtergebleven.

Desgevraagd verduidelijkt de burgemeester dat piketdienst betekent dat ambtenaren van Veiligheid en Wijken bij een bepaald incident een inschatting maken of burgemeester en wethouders daarvan op de hoogte moeten worden gesteld. Indien zij dat nodig achten krijgt de burgemeester een bestuurlijke melding, zoals in het voorjaar van 2015 bij de botsing tussen een passagierstrein en een trein met gevaarlijke stoffen.

Conclusie: Alle aanwezigen vinden dat de brandweer in samenspel met de bedrijfshulpverlening op adequate wijze heeft gehandeld.

3. Inhoudelijke bespreking feiten m.b.t. het politieoptreden bij de brand

K. Spleet was tijdens de brand vanuit de politie officier van dienst.

Gevraagd wordt of het noodzakelijk was dat de politie met zo'n groot materieel ter plaatse kwam. Daardoor werd de indruk gewekt dat er groot gevaar dreigde.

K. Spleet licht toe dat dit noodzakelijk was omdat men niet wist wat men precies zou aantreffen. Vier tot zes agenten zijn bezig geweest met de afzetting, nadat twee agenten de situatie ter plekke eerst hadden bekeken. Het terrein is op grote schaal afgezet, mede om pottenkijkers geen kans te geven op het binnenplein te komen en daar de hulpdiensten in de weg te lopen. Vanuit de noodhulp zijn er altijd twee auto's beschikbaar en uit eenheden vanuit omliggende diensten waren er ook nog enkele. In totaal waren er zes tot acht agenten en daarnaast enkele bikers en motoragenten i.v.m. de vermissing van de kale man met baard.

De burgemeester merkt op dat, ook in deze discussie, er steeds sprake is van zowel objectieve veiligheid (feitelijke onveiligheid) als subjectieve veiligheid (het gevoel van veiligheid/onveiligheid). Hij wil graag een uitsplitsing maken omwille van de helderheid.

Feit is dat de cliënt die brand gesticht heeft na 20 minuten samen met zijn vriendin is opgepakt.

I.v.m. de subjectieve veiligheid vraagt de burgemeester hoe buurtbewoners de sfeer en de communicatie met de buurt hebben beleefd.

Een omwonende wil vooraf uitleg over wat er wordt verstaan onder een gesloten afdeling. Soms ziet de buurt dat cliënten met een bus van de Dienst Justitiele Inrichtingen (DJI) naar Jan Wier worden gebracht. Vanuit de GGz wordt uitgelegd dat iemand met door de DJI wordt vervoerd indien er sprake is van een incident dat tot gedwongen opname leidt. Echter ook bij een gedwongen opname, d.w.z. met een rechterlijke machtiging, moet de betreffende patiënt zo snel mogelijk weer terugkeren in de maatschappij. De GGz is in deze aan allerlei regels gebonden. Voor de behandeling krijgt de patiënt tijdelijk beperkingen opgelegd en elke dag wordt er getoetst in welke vrijheden er al dan niet beperkt moet worden. Meer dan de helft van de patiënten op de gesloten afdeling zit daar overigens op basis van vrijwilligheid.

De burgemeester wijst erop dat er een algemene discussie is ontstaan op welk moment de politie gevraagd kan worden om verwarde mensen, mensen met een psychiatrisch probleem, op te vangen. Ook Tilburg heeft met deze mensen te maken als gevolg van de extramuralisatie. Een verward iemand komt vaak als eerste terecht in een politiecel. Als hij/zij vervolgens voor behandeling naar Jan Wierhof gaat, wordt het vervoer verzorgd door de DJI. Het gaat dus niet om criminelen maar om psychiatrische patiënten d.w.z. mensen die zorg nodig hebben.

H. Jacobs zegt dat de aanpak door de GGz hem heel goed lijkt, maar trekt ook de conclusie uit de toelichting m.b.t. de brand dat eenzelfde incident opnieuw zou kunnen plaatsvinden. Dat is een juiste conclusie, aldus de wethouder, die er van zijn kant op wijst dat een dergelijk voorval overal in de stad kan gebeuren en dat risico's niet volledig zijn uit te sluiten.

Een omwonende stelt de vraag of dit gebouw wel geschikt was om de HIC Breda te huisvesten.

R. Fitters geeft aan dat het gebouw geschikt was en is. De recente verbouwing van de HIC Tilburg op Jan Wierhof had niet te maken met veiligheid maar met het creëren van een vriendelijker verblijfsklimaat als onderdeel van de nieuwe aanpak van de GGz.

De burgemeester wil weten of de man die de brand heeft gesticht en tijdelijk was verdwenen daadwerkelijk een gevaar voor de buurt is geweest.

R. Fitters verduidelijkt dat een goede inschatting van de risico's, ook in het belang van de medewerkers zelf, heel belangrijk is. Vanuit het oogpunt van brandveiligheid worden er strenge eisen gesteld. De cliënten worden elke dag grondig gescreend op mate van agressie, risico van suïcide, brandstichting e.d. Risicovolle personen die een gevaar vormen voor hun eigen welzijn en dat van anderen krijgen zoals eerder uitgelegd één-op-één begeleiding. Ook in de ontruimingsplannen is hierin voorzien. De nieuwe aanpak voorziet dat er altijd een medewerker aanwezig is. Met een nieuwe cliënt wordt er altijd eerst een gesprek gevoerd waarbij meerdere medewerkers aanwezig zijn, ook al is de persoon erg in de war, en niet meer zoals vroeger naar de separeer gebracht. Het gesprek dient om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in diens gemoedsgesteldheid. Lang niet alle cliënten zitten in de HIC (high intensive care). Veel cliënten zitten in de medium care. Steeds wordt gekeken wat de meest adequate aanpak is.

Op het moment van de brand waren er vier risicovolle patiënten, die ook tijdens de ontruiming één-op-één begeleiding hebben gekregen. De vermiste mensen vielen niet onder deze categorie.

R. Louer zegt slechts één groep mensen te hebben gezien.

Vanuit de buurtbewoners wordt opgemerkt dat het hoe dan ook ging om verwarde mensen die door de brand nog erger in verwarring geraakt zouden kunnen zijn. Daarom valt niet te zeggen wat het risico voor de buurt is geweest.

Volgens de burgemeester is er goed gehandeld. Hij legt de vraag voor wat er volgens de buurtbewoners door politie, brandweer en GGz anders gedaan had moeten worden.

H. Oostelbos wijst er nogmaals op dat er geen duidelijkheid bestond over de gemoedstoestand van degenen die ontlucht waren. De vele politie en brandweer gaven de indruk dat er heel ernstige dingen gaande waren. Zelf werd ze op haar werk gebeld door haar zoon, die vertelde dat politie met honden aan het zoeken was in de buurt. Haar dochter was alleen thuis en aangezien er regelmatig bij hen wordt aangebeld, was H. Oostelbos zeer ongerust door deze informatie. Ze vindt dat dit aspect in de reactie van de burgemeester tijdens deze bijeenkomst onderbelicht blijft.

De burgemeester geeft aan dat hij probeert te kijken naar wat men anders had moeten doen. Hij zegt te begrijpen dat het weglopen van enkele cliënten heeft gezorgd voor subjectieve onveiligheid, maar wijst erop dat gebleken is dat het objectief gezien niet om gevaarlijke mensen ging. Hij vindt dat door de

burgernetmelding vanuit de politie die meteen door Omroep Brabant werd opgepikt, de zaak erg is opgeblazen. De communicatie richting buurt had z.i. beter gekund.

R. Louer vraagt welke informatie de politie vanuit de GGz heeft gekregen.

K. Spleet geeft aan dat het aanvankelijk om vijf vermiste cliënten zou gaan, maar dat dit aantal al snel werd teruggebracht tot drie. Een collega die altijd een hond bij zich heeft was ook aanwezig, maar de hond is volgens K. Spleet niet ingezet en zelfs de auto niet uit geweest. Een cliënt die op de Kempenbaan was gesignaleerd is meteen door de hondenbegeleider opgehaald. Omdat de man over wie de burgernetmelding is uitgegaan verbaal agressief kon zijn, is besloten tot zo'n melding.

M. Menting zegt de ongerustheid van buurtbewoners wel te begrijpen, omdat niemand wist welke uitwerking de brand op verwarde mensen zou kunnen hebben.

De burgemeester wijst erop dat het weliswaar om verwarde mensen ging, maar dat zij niet opeens moordzuchtig zouden kunnen worden. Hij vindt wel dat de buurt rijkelijk laat is geïnformeerd dat het minder groot en ernstig was dan het zich aanvankelijk liet aanzien.

R. Louer informeert of bekend is voor welk vergrijp cliënten een justitiële maatregel hebben gekregen waardoor ze in deze gesloten inrichting zitten.

De burgemeester benadrukt dat het geen gesloten inrichting is en het niet gaat om gevangenen. De term 'justitiële maatregel' betekent dat de rechter een machtiging heeft afgegeven om iemand die dringend zorg nodig heeft, te kunnen opnemen. Dit gebeurt als iemand een gevaar voor zichzelf en/of zijn omgeving vormt. Dat gevaar wordt beoordeeld door een psychiater. Indien daar sprake van is, kan opname een adequate maatregel zijn. Er is dan echter geen sprake van toepassing van het strafrecht.

De burgemeester legt de vraag voor of men van mening is dat risicovolle cliënten voldoende begeleid worden.

R. Louer merkt op dat de buurt vaak politie ziet, soms ook met schild en wapenstok, veel agressie ziet tegenover het personeel van Jan Wier en verbale agressie tegenover buurtbewoners meemaakt. Zij hebben geen idee van de status van een cliënt en ook niet in welke mate deze gevaarlijk is. Z.i. wekt de GGz nu wel de indruk dat alles goed geregeld is, maar kan men geen enkele garantie geven dat het nooit een keer mis zal gaan. Achteraf gezien kun je zeggen dat het dit keer goed is gegaan, maar dat zegt volgens R. Louer niets over de toekomst.

De burgemeester benadrukt dat zelfs de cliënten die als risicovol te boek staan m.n. een risico voor zichzelf vormen. R. Fitters wijst erop dat cliënten in de kliniek meer agressie vertonen dan daarbuiten. Dat komt voort uit het gegeven dat een client en de behandelaar dingen moeten in het kader van de behandeling.

T. de Vos is van mening dat op moment dat door de politie is besloten om via een burgernetmelding een beschrijving te geven van de cliënt die nog zoek was, dit de subjectieve veiligheid z.i. geen goed heeft gedaan. D. Boekelman vindt het niet terecht dat nu de politie de Zwarte Piet krijgt toegespeeld. Dit keer is het achteraf gezien goed gegaan, maar als de brand bij de Dubbele Diagnose had plaatsgevonden was er volgens hem echt sprake geweest van een tijdbom.

In reactie hierop stelt de burgemeester van de gang van zaken rond dit incident te leren dat het communiceren van veiligheid beter is dan het communiceren van onveiligheid. Relevant is de vraag op welke manier bij een incident eerder en adequater met bewoners gecommuniceerd kan worden over wat er aan de hand is. Een goed instrument hiervoor dat in sommige wijken al wordt gebruikt is de groepsApp. Via de groepsApp kunnen aangesloten buurtbewoners snel worden geïnformeerd. Na afloop kan nog een breder bericht voor de buurt worden verspreid zoals een bewonersbrief. Dat laatste is ook voor de buurtbewoners van Jan Wier nog steeds een optie, aldus de burgemeester.

R. Louer informeert naar het verloop van de arrestatie bij de bakker. Buurtbewoners hebben gezegd dat de man, die zich heel rustig gedroeg, niettemin met grof geweld door zes agenten plat op de grond werd gedrukt en er drie politiebussen bij de bakkerswinkel stonden.

K. Spleet zegt zich te kunnen voorstellen dat dit een heel onveilige indruk maakt bij buurtbewoners. Hij verduidelijkt dat bij een ernstig vergrijp als brandstichting een arrestatie altijd op deze manier plaatsvindt. Het belangrijkste is dan om de verdachte onder controle te hebben, want je weet van tevoren niet of de persoon in kwestie gevaarlijk is. In die zin was dit een standaardarrestatie.

Diverse buurtbewoners werpen de vraag op of het niet verstandig zou zijn om in een situatie als deze een dag of wat later een bericht naar de buurt te laten uitgaan, waarin wordt aangegeven hoe het allemaal gegaan is en wordt uitgelegd dat de arrestatie op een bij dit soort incidenten gebruikelijke wijze heeft plaatsgevonden. De emmer bij buurtbewoners is al behoorlijk vol en er komt nog steeds meer bij. Ter illustratie noemt men enkele voorbeelden zoals cliënten van de MHU die zich vreemd gedragen als ze bij de MHU weggaan wat beangstigend kan zijn voor omwonenden. Na de komst van de HIC Breda hebben zich enkele incidenten voorgedaan. Zo stond begin augustus een cliënt stenen te gooien vanaf het dak, 24 augustus de brand en een dag later opnieuw de brandweer met sirene, op 27 augustus de politie met sirene en 31 augustus een man in onderbroek die overall aanbelde. Dat maakt de buurt mee. De burgemeester wijst erop dat het beheeroverleg de plek is waar dit soort incidenten worden besproken en waar gekeken wordt hoe daarmee kan worden omgegaan. Naast een zichtbare follow-up van de brand in de vorm van een bewonersbrief en het serieus nemen van de subjectieve veiligheid zou een evaluatie van het beheeroverleg een vervolgstap kunnen zijn. H. Jacobs, lid van het beheeroverleg, geeft aan dat de incidenten weliswaar in het beheeroverleg worden besproken maar er, in ieder geval beleidsmatig, niets mee wordt gedaan. De wethouder, die zelf een paar keer aanwezig is geweest in het beheeroverleg weerspreekt dit. Er zullen zeker dingen beter kunnen, maar zaken met elkaar uitspreken en toetsen of iets Jan Wier gerelateerd is of niet, lijkt hem niettemin belangrijk. Een omwonende stelt dat naarmate de zorg meer geconcentreerd wordt op één plek de risico's evenredig toenemen.

4. Bespreking communicatie tijdens en na afloop van de brand

Aan de orde is de vraag of men van mening is dat de communicatie richting buurt voldoende en adequaat is geweest. De groepsApp is al genoemd als mogelijk verbeterpunt evenals het achteraf verspreiden van een informatiebrief voor de buurtbewoners waarin de gang van zaken op een aantal punten wordt toegelicht. De GGz zal eveneens nog evalueren en onderzoek doen alsook kijken waar in de communicatie richting derden verbeterpunten liggen. Vanuit de GGz heeft T. Hamers vlak na de brand meteen een mail gestuurd naar de leden van het beheeroverleg en H. Jacobs (lid van het beheeroverleg en lid van de buurtraad) telefonisch geïnformeerd. H. Jacobs heeft vervolgens de buurtraad op de hoogte gebracht.

Crisiscommunicatie moet plaatsvinden in overleg met de bewoners in het beheeroverleg, maar is de verantwoordelijkheid van GGz Breburg, aldus de burgemeester. Hij pleit er daarom voor dat de GGz de buurt alsnog op de hoogte stelt van hetgeen er is gebeurd.

T. de Vos doet de suggestie om een volgende keer snel een klein beheeroverleg te organiseren om met elkaar te kunnen bespreken wat de situatie in kwestie betekent voor de communicatie richting de buurtbewoners. Op zo'n manier neemt de GGz de communicatie meer zelf ter hand.

Volgens R. Louer blijft van mening dat er wel degelijk een objectief risico voor de buurt is geweest. Bevestigd is dat op diverse afdelingen bij de GGz mensen zitten die een gevaar zijn voor zichzelf en/of hun omgeving vormen. Bevestigd is dat deze cliënten in objectieve zin een risico kunnen betekenen voor personeel en medepatiënten. Ook deze cliënten gaan een keer naar buiten in het kader van terugkeer naar de maatschappij en de kranten staan vol met voorbeelden waar het dan nogal eens misgaat.

Van de zijde van de GGz wordt nogmaals benadrukt dat deze groep cliënten m.n. een risico vormt voor zichzelf. R. Louer wijst erop dat er tal van voorbeelden te geven zijn waarbij mensen fysiek geweld gebruiken onder invloed van een waan, drugs of een psychose.

De burgemeester brengt naar voren dat dit een algemeen verschijnsel is in de maatschappij. Hij wil liever geen abstracte discussie nu voeren met theoretische veronderstellingen maar zich richten op de evaluatie van dit incident.

R. Louer wijst erop dat het een feit is dat tijdens de evacuatie enkele mensen ervandoor zijn gegaan. Zijn conclusie is dan ook dat er absoluut niet beweerd kan worden dat er geen sprake is geweest van enig gevaar voor de buurt. Gelukkig is er niets gebeurd, maar er had wel degelijk iets kunnen gebeuren.

De wethouder vindt deze redenering niet correct. Ook hij denkt dat er altijd sprake zal zijn van enig risico maar wijst erop dat de betrokken partij er alles aan doet om dat risico tot een minimum te beperken.

De burgemeester heeft de indruk dat er overeenstemming is over de manier waarop het incident zich feitelijk heeft voltrokken en over de veiligheidsrisico's. Nu is het zijns inziens zaak om te proberen hier lering uit te trekken, zoals er door de betrokken instanties ook van de besproken meldingen in het beheeroverleg geleerd kan worden, en vervolgens met de verbeterpunten aan de slag te gaan.

K. Spleet geeft aan als leerpunt uit deze evaluatie mee te nemen dat de politie voortaan een afloopbericht naar de gemeente stuurt.

D. Boekelman verzet zich ertegen dat de burgemeester als uitkomst van dit gesprek de conclusie trekt dat er overeenstemming zou bestaan over de risico's die de buurt heeft gelopen. Volgens hem bestaat daar geen overeenstemming over.

De burgemeester wijst erop dat hedenavond diverse keren is geconstateerd dat in objectieve zin het handelen van GGz, politie en brandweer adequaat is geweest, dat er geen gevaarlijke mensen ontsnapt zijn en er geen sprake is geweest van gevaarstelling richting buurt. Daarom kan z.i. de conclusie zijn dat er geen objectieve veiligheidsrisico's waren. H. Oostelbos deelt deze conclusie niet omdat er als gevolg van een brand niets te zeggen is over de gemoedstoestand van de gevluchte cliënten.

D. Boekelman merkt op dat zijns inziens gezamenlijk vastgesteld kan worden dat er weinig is gebeurd. Ook is er overeenstemming over het gegeven dat de cliënten die aan de aandacht ontsnapt waren, geen gevaar vormden. Maar hij haakt af bij de conclusie dat er geen sprake geweest zou zijn van een objectief risico.

Er moeten dingen geleerd worden t.a.v. de subjectieve veiligheid, vindt de burgemeester, die bij een volgende keer hoopt op een net zo adequaat handelen van GGz, politie en brandweer. Risico's zijn inderdaad niet uit te sluiten, maar wel door zo goed mogelijk de zaken te managen.

H. Jacobs stelt vast dat er achteraf gezien (gelukkig) geen gevaar is geweest, maar het had ook anders kunnen verlopen. Volgens M. van Akkeren is dit geen kwestie van geluk, maar te danken aan een correcte uitvoering van protocollen en noodplannen. H. Jacobs repliceert dat er altijd sprake is van een grijs gebied, ook bij één-op-één begeleiding. Dat is precies ook de reden waarom al dit soort situaties steeds weer worden geëvalueerd, aldus J. Manders. Steeds kijkt de GGz of er goed gehandeld is, wat er verbeterd kan worden et cetera.

De buurtbewoners blijven niettemin op het standpunt staan dat er twee verschillende visies zijn op het gebeurde en dat de visie van de burgemeester en de GGz een andere is dan die van de buurtbewoners. Ze wijzen op de berichtgeving in de krant dat de protocollen niet gewerkt hebben c.q. men zich daar niet aan gehouden heeft. Als een andere cliënt erin geslaagd was weg te lopen, was er wel degelijk een objectief risico geweest.

De burgemeester merkt op dat het de facto anders is. Omdat de weggelopen cliënten geen gevaar vormden, is er nu geen sprake geweest van een objectief veiligheidsrisico.

Conclusie: Er is geen overeenstemming t.a.v. het objectieve veiligheidsrisico na de brand voor de buurt.

5. Vervolgafspraken en sluiting

De vraag wordt aan de orde gesteld hoe de beheergroep met onderhavige kwestie nu verdergaat.

Enkele buurtbewoners trekken het nut van de beheergroep in twijfel. In hun ogen worden door de GGz eenzijdig mededelingen gedaan over nieuwe ontwikkelingen waar bewoners geen enkele invloed op hebben. Enkele bewoners geven aan de meerwaarde van de beheergroep te betwijfelen.

Voorzitter A. Derix stelt voor om deze discussie op korte termijn in het beheeroverleg voort te zetten en het beheeroverleg te evalueren om te kijken in hoeverre deze constatering gedeeld wordt door de leden.

N.a.v. deze bijeenkomst worden enkele vervolgafspraken gemaakt:

- Voorzitter A. Derix fungeert de komende tijd als procesmanager. Bij vragen vanuit de pers wordt naar hem verwezen.
- Het conceptverslag van deze bijeenkomst wordt via A. Derix verspreid onder de aanwezigen. Zij kunnen erop reageren, de opmerkingen worden door A. Derix in het conceptverslag verwerkt.
- De nog niet beantwoorde vragen vanuit de Stichting Bescherming Woonomgeving Jan Wier worden binnen 2 weken schriftelijk beantwoord. Ze worden besproken in een extra beheeroverleg, in aanwezigheid van de genodigden die ook deze avond ter vergadering aanwezig waren. De burgemeester is er dan niet, hij laat zich vertegenwoordigen door wethouder H. Kokke.
- Als datum voor het vervolgoverleg wordt **dinsdagavond 22 september a.s. 20.00 uur** afgesproken. Dan kan er gereageerd worden op de schriftelijke beantwoording van de resterende vragen vanuit de Stichting Bescherming Woonomgeving Jan Wier.
- Het verslag van onderhavige bijeenkomst gaat voorzien van een begeleidend schrijven zo snel mogelijk naar de raadscommissie.

- Op 23 september a.s. krijgt de raadscommissie het totale pakket met daarin het verslag van deze bijeenkomst, het aangevulde feitenrelaas en de schriftelijke beantwoording van de vragen die gesteld zijn vanuit de Stichting Bescherming Woonomgeving Jan Wier.
- Tot 23 september wordt er niet inhoudelijk naar derden gecommuniceerd.
- Kort daarna worden de buurtbewoners alsnog op de hoogte gebracht van de gebeurtenissen m.b.t. brand en worden zij, indien daar behoefte aan is, in de gelegenheid gesteld op een ander moment nog nadere informatie te krijgen.

Hierna sluit voorzitter A. Derix de bijeenkomst onder dankzegging voor ieders aanwezigheid en inbreng.

Tilburg, 13 september 2015
Spronk Management Support IM